

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 28 Νοεμβρίου 2018 με την εξής σύνθεση:
Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Πρόεδρος, Δήμητρα Μπαχτσεβανίδου,
Εισηγήτρια και Μιχαήλ Σειραδάκης, Μέλη.

Για να εξετάσει: α) την από 05.11.2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1143/05.11.2018 (εφεξής η «α' Προδικαστική Προσφυγή») της προσφεύγουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής η «α' προσφεύγουσα»), που εδρεύει στη Θέρμη Θεσσαλονίκης, επί της οδού Ιπποκράτους, αριθμ. 22Γ', νομίμως εκπροσωπούμενης και β) την από 08.11.2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1175/09.11.2018 (εφεξής η «β' Προδικαστική Προσφυγή») της προσφεύγουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής η «β' προσφεύγουσα»), που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, επί της οδού Εγνατία 115 και Ιασωνίδου, νομίμως εκπροσωπούμενης

Κατά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, οδός 26^{ης} Οκτωβρίου αριθμ. 64 (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή») και

Της παρεμβαίνουσας μονοπρόσωπης εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην Γερακινή Πολυγύρου Χαλκιδικής, στη θέση «Μουρλάκου Πηγάδι», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την α' Προδικαστική Προσφυγή, η α' προσφεύγουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 2602/23.10.2018 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής

Αριθμός απόφασης:1122/2018

της Αναθέτουσας Αρχής (εφεξής προσβαλλόμενη απόφαση), με την οποία εγκρίθηκε το από τις συνεδριάσεις κατά τις ημερομηνίες 17, 19 και 20 Σεπτεμβρίου 2018 Πρακτικό, αναφορικά με την ηλεκτρονική αποσφράγιση και αξιολόγηση των (υπο)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά», των συμμετεχόντων του ανοικτού δημόσιου ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάθεση «ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ Μ.Ε ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΤΗ 2018-2019 & 2019-2020» της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ποσού € 8.382.749,85 συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. και δικαιωμάτων προαίρεσης (αρ. πρωτ. 338103(9066)/27-07-2018 Διακήρυξη, ΑΔΑΜ: 18PROC003498926, Συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: 62093) (εφεξής Διαγωνισμός), ως προς την απόρριψη της υπ' αριθμ. 109215 Προσφοράς της, να γίνει δεκτή η προσφορά της και να επαναξιολογηθούν οι (υπο)φάκελοι «Οικονομική Προσφορά», συμπεριλαμβανομένης της δικής της προσφοράς, ώστε να ανακηρυχθούν εκ νέου οι «προσωρινοί ανάδοχοι» του Διαγωνισμού.

Με την Προδικαστική Προσφυγή της η β' προσφεύγουσα εταιρεία, αιτείται την ακύρωση της υπ' αριθμ. 2602/23.10.2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής, με την οποία εγκρίθηκαν τα πρακτικά της Επιτροπής διενέργειας του Διαγωνισμού, για αξιολόγηση δικαιολογητικών συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς και αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών, ως προς την αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας εταιρείας, ενώ ζητά να προκριθεί η ίδια ως προσωρινή ανάδοχος για τα δρομολόγια- ομάδες δρομολογίων με α/α 110 και 114 του υπ' όψη Διαγωνισμού, ως δεύτερη μειοδότη.

Με την Παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα εταιρεία αιτείται, όπως γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβασή της, απορριφθεί καθ' ολοκληρία η κρινόμενη β' Προδικαστική Προσφυγή και διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης απόφασης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Δήμητρα Μπαχτσεβανίδου.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή, οι δύο κρινόμενες Προδικαστικές Προσφυγές έχουν ασκηθεί στο πλαίσιο κοινής διαδικασίας, ήτοι της υπ' αριθμ. πρωτ. 338103(9066)/27-07-2018 Διακήρυξης, καθώς, επίσης, προσβάλλουν και επιδιώκουν την ακύρωση της ίδιας πράξης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι Προδικαστικές Προσφυγές εξετάζονται από κοινού λόγω συνάφειας και προς αποφυγή έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων της Α.Ε.Π.Π.

2. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός) τόσο για την άσκηση της α' Προδικαστικής Προσφυγής εκ ποσού τριών χιλιάδων εξήντα πέντε ευρώ και τριάντα οκτώ λεπτών (€3.065,38) (αναλογούν e-Παράβολο υπ' αριθμ. 24233653695901020093), όσο και για την άσκηση της β' Προδικαστικής Προσφυγής εκ ποσού τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (€ 4.000,00) (αναλογούν e-Παράβολο υπ' αριθμ. 24327870095901070028).

3. Επειδή, οι προσφεύγουσες άσκησαν τις κρινόμενες Προδικαστικές Προσφυγές τους με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

4. Επειδή, οι ως άνω Προδικαστικές Προσφυγές στρέφονται κατά απόφασης που εκδόθηκε στο πλαίσιο ανοικτού, διεθνούς Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού € 8.382.749,85 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης, € 6.760.282,14 άνευ Φ.Π.Α., ήτοι ανώτερου του ορίου

που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλην αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116).

5. Επειδή, η α' Προδικαστική Προσφυγή εστάλη αρχικά με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ την 04^η.11.2018, καθώς σύμφωνα με ισχυρισμούς της α' προσφεύγουσας «[...] η προσφορά μου με αριθμό 109215 στο ΕΣΗΔΗΣ έχει αποκλειστεί από την Αναθέτουσα Αρχή από 01/10/2018 και δεν μου δίνεται η δυνατότητα να προβώ σε ηλεκτρονική υποβολή και κοινοποίηση της παρούσας νομίμως ασκηθείσας προδικαστικής προσφυγής μου μέσω του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ». Εντούτοις, η α' προσφεύγουσα εταιρεία προέβη, εν συνεχεία, στην κατάθεση της εν λόγω Προσφυγής της και στο διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) την 08^η.11.2018, ημερομηνία που θεωρείται ως ημερομηνία υποβολής της εν λόγω προσφυγής (άρ. 8 παρ. 3 του Κανονισμού και άρ. 362 παρ. 1 του Ν. 4412/2016). Τοιουτοτρόπως, ικανοποιήθηκε και η προϋπόθεση της κοινοποίησης της εν λόγω Προδικαστικής Προσφυγής στην Α.Ε.Π.Π., παρόλο που αυτή προηγήθηκε χρονικά της κατάθεσης. Συνεπώς, αλυσιτελώς προβάλλεται ο ως άνω ισχυρισμός από την α' προσφεύγουσα εταιρεία. Επίσης, η α' προσφεύγουσα εμπροθέσμως άσκησε την Προδικαστική της Προσφυγή, καθώς, παρόλο που ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν της κοινοποιήθηκε για τον ίδιο ως άνω αναφερόμενο λόγο, αυτή ωστόσο προέβη στην άσκηση της εν λόγω Προδικαστικής Προσφυγής της εντός της νόμιμης προβλεπόμενης προθεσμίας, τεκμαιρόμενης, δια της ασκήσεώς της, της γνώσης της προσβαλλόμενης απόφασης (άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ' του Κανονισμού και άρ. 361 παρ. 1 περ. γ' του Ν. 4412/2016). Επίσης, η β' Προδικαστική Προσφυγή κατατέθηκε εμπρόθεσμα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. α' του Ν. 4412/2016, καθώς αυτή κατετέθη την 8.11.2018 στο διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος

Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην Α.Ε.Π.Π. με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Συνεπώς, οι κρινόμενες Προδικαστικές Προσφυγές ασκήθηκαν παραδεκτώς.

6. Επειδή, η α' προσφεύγουσα εταιρεία έχει προφανές έννομο συμφέρον να ασκεί την κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή ως συμμετέχουσα στον υπόψη Διαγωνισμό, επικαλούμενη ότι υπέστη ζημία εκ της απόρριψης της υπ' αριθμ. 109215 Προσφοράς της στο στάδιο της αποσφράγισης και αξιολόγησης των (υπο)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά». Επίσης, η β' προσφεύγουσα εταιρεία έχει προφανές έννομο συμφέρον να αιτείται τον αποκλεισμό από την συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας άλλου συνδιαγωνιζόμενου, και εν προκειμένω της παρεμβαίνουσας, καθώς έχει γίνει νομολογιακά δεκτό, ότι ως ζημία, η οποία θεμελιώνει το έννομο συμφέρον προς παροχή δικαστικής ή έννομης προστασίας, νοείται και η παράνομη συμμετοχή τρίτου στο διαγωνισμό (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001). Συνεπώς, οι προσφεύγουσες εταιρείες θεμελιώνουν το έννομο συμφέρον τους για την άσκηση των υπό εξέταση Προδικαστικών Προσφυγών τους.

7. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και 7 του ΠΔ 39/2017, η παρεμβαίνουσα εταιρεία εκπροθέσμως κατέθεσε στις 26.11.2018 την εξεταζόμενη παρέμβαση στον ηλεκτρονικό τόπο του Διαγωνισμού, η οποία κοινοποιήθηκε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην Α.Ε.Π.Π., ήτοι πέραν των δέκα ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση σε αυτήν στις 08.11.2018 μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ της β' Προδικαστικής Προσφυγής. Συνεπώς, η παρέμβαση απορρίπτεται ως απαραδέκτως ασκηθείσα.

8. Επειδή, οι υπό κρίση Προδικαστικές Προσφυγές πρέπει να γίνουν τυπικά δεκτές και να εξεταστούν περαιτέρω κατ' ουσία από το 7ο Κλιμάκιο της Α.Ε.Π.Π.

9. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό άνω των ορίων, προϋπολογιζόμενης δαπάνης €8.392.749,85, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης και Φ.Π.Α., για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, από τον τόπο κατοικίας τους στη σχολική τους μονάδα και αντίστροφα, χωρικής αρμοδιότητας Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, για τα σχολικά έτη 2018-2019 & 2019-2020 (με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης για το σχολικό έτος 2020-2021), με μίσθωση κατάλληλων μεταφορικών μέσων, δημόσιας χρήσης, που πληρούν τους όρους ασφαλείας, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει της τιμής (χαμηλότερη τιμή), όπως φαίνεται και στις κατηγορίες του Παραρτήματος (Α) της Διακήρυξης. Καθώς η ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, που αποτελεί αντικείμενο του διαγωνισμού, υποδιαιρείται σε κατηγορίες, όπως αυτές αναλύονται στο Παράρτημα (Α), οι διαγωνιζόμενοι μπορούν να υποβάλλουν προσφορά για μία ή για περισσότερες κατηγορίες ή και για το σύνολο των κατηγοριών. Περαιτέρω, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 543306 (13592)/30.10.2018 έγγραφο της Αναθέτουσας Αρχής, που κοινοποιήθηκε αυθημερόν στους συμμετέχοντες στο Διαγωνισμό οικονομικούς φορείς μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, γνωστοποιήθηκε η υπ' αριθμ. 2602/23.10.2018 προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής, με την οποία εγκρίθηκαν: α) το από 17, 19 και 20.09.2018 Πρακτικό αναφορικά με την αποσφράγιση και αξιολόγηση των (υπο)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» των πενήντα τεσσάρων (54) συμμετεχόντων και β) το από 1, 3 & 8 Οκτωβρίου 2018 Πρακτικό αναφορικά με την ηλεκτρονική αποσφράγιση και αξιολόγηση των (υπο)φακέλων «Οικονομική Προσφορά», για τους (51) συμμετέχοντες που αξιολογήθηκαν με πληρότητα δικαιολογητικών, κατά το προηγούμενο στάδιο. Ειδικότερα, όσον αφορά την α' προσφεύγουσα εταιρεία, με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκε η απόρριψη της προσφοράς της α' προσφεύγουσας εταιρείας, διότι η Οικονομική Επιτροπή διαπίστωσε με το από 17, 19 και 20.09.2018 Πρακτικό της ότι: «Στο Ε.Ε.Ε.Σ. του κ. «...» Μέρος ΙΙ (Γ) "Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη

στις ικανότητες άλλων οντοτήτων”, συμπληρώνεται με ΝΑΙ το πεδίο “Ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται”, γεγονός που υποδηλώνει ότι ο προσφέρων θα συμμετέχει στη διαγωνιστική διαδικασία στηριζόμενος στις ικανότητες άλλων οντοτήτων. Στο άρθρο 8 της διακήρυξης παρ (Α1) σημείο 3 (σελ. 21) αναφέρεται ότι: “Επισημαίνονται τα ακόλουθα προκειμένου να αποφευχθούν πλημμέλειες κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ που επισύρουν τον αποκλεισμό του εκάστοτε οικονομικού φορέα από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας: ... (β) Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας συμμετέχει μόνος του στη διαγωνιστική διαδικασία, αλλά στηρίζεται στις ικανότητες μίας ή περισσότερων άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής, πρέπει να μεριμνά ώστε η Αναθέτουσα Αρχή να λαμβάνει το δικό του ΕΕΕΣ μαζί με χωριστό ΕΕΕΣ, όπου παρατίθενται οι σχετικές πληροφορίες για κάθε μία από τις οντότητες στις οποίες στηρίζεται”. Κατά την εξέταση των δικαιολογητικών συμμετοχής της εν λόγω προσφοράς, διαπιστώθηκε πράγματι η υποβολή δύο χωριστών Ε.Ε.Ε.Σ., του κ. «...» και του κ. «...» (ως δεύτερη οντότητα στην οποία στηρίζεται ο «...»), όπως απαιτείται από τη διακήρυξη. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο του Ε.Ε.Ε.Σ. του κ. «...», διαπιστώθηκε ότι αυτό δεν είναι ψηφιακά υπογεγραμμένο, όπως θα έπρεπε σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. (Α1.3) της διακήρυξης και τις δ/ξεις του νόμου.» Για τον λόγο αυτόν γνωμοδότησε την απόρριψη κατά πλειοψηφία της α΄ προσφεύγουσας εταιρείας «...διότι κατά την αξιολόγηση του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» διαπιστώθηκε έλλειψη σε σχέση με τις απαιτούμενες προϋποθέσεις της διακήρυξης, ως αναλυτικά περιγράφεται στο σώμα του πρακτικού. Μειοψήφισε το μέλος της Επιτροπής κ. «...», με την αιτιολογία της μη απαίτησης υποβολής χωριστού Ε.Ε.Ε.Σ., διότι έκρινε ότι από τους όρους της διακήρυξης δεν απαιτείται η κατοχή ιδιόκτητων αυτοκινήτων, οπότε η ύπαρξη σύμβασης μεταξύ των κκ «...» και «...» δεν απαιτεί ξεχωριστή δήλωση Ε.Ε.Ε.Σ. από τον δεύτερο και συνεπώς το κατατεθειμένο Ε.Ε.Ε.Σ. του κ. «...» δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη.» Περαιτέρω, οι προσφορές της β΄ προσφεύγουσας εταιρείας και της παρεμβαίνουσας για τα δρομολόγια – ομάδες δρομολογίων με Α/Α 110 και 114 ήταν ισότιμες και εξ αυτού του λόγου, η

Αναθέτουσα Αρχή αποφάσισε με την με αρ. πρωτ. 427273[11123]/04.10.2018 απόφασή της τη διενέργεια κληρώσεως για το μεν Α/Α 110 δρομολόγιο μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών, ήτοι της «...», και για το δε Α/Α 114 δρομολόγιο μεταξύ τριών εταιρειών, ήτοι της «...», «...» και της «...», προκειμένου να αναδειχθεί ο ανάδοχος των προαναφερόμενων δρομολογίων. Η κλήρωση πραγματοποιήθηκε στις 08.10.2018 και ώρα 11:00 στον 3^ο όροφο του κτιρίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω της οποίας αναδείχθηκε ως ανάδοχος και για τα δύο δρομολόγια η παρεμβαίνουσα εταιρεία, «...». Η δε β' προσφεύγουσα εταιρεία αναδείχθηκε δεύτερος μειοδότης τόσο για το δρομολόγιο Α/Α 110, όσο και για το δρομολόγιο Α/Α114.

10. Επειδή, η α' προσφεύγουσα με την Προδικαστική Προσφυγή της στρέφεται κατά της προσβαλλόμενης απόφασης υποστηρίζοντας ότι: «[...] Από τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. (Α1) σημείο 3 της υπ' αριθμ. πρωτ. 338103(9066)/27-07 2018 διακήρυξης σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, στις οποίες αυτές παραπέμπουν, συνάγεται ότι απαιτείται η ψηφιακή υπογραφή του προσφέροντος οικονομικού φορέα στο υποβαλλόμενο Ε.Ε.Ε.Σ.. Στην περίπτωση δε που ο προσφέρων φορέας στηρίζεται στις ικανότητες (χρηματοοικονομικές – τεχνικές – επαγγελματικές) άλλων φορέων, οι οποίοι, επομένως, οφείλουν να υποβάλουν και οι ίδιοι το Ε.Ε.Ε.Σ., αυτό πρέπει, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, να φέρει ψηφιακή υπογραφή. Η έλλειψη ψηφιακής υπογραφής επί του Ε.Ε.Ε.Σ., που υποβάλλεται από τους οικονομικούς φορείς, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο διαγωνιζόμενος, δεν πλήττει τη νομιμότητα της συμμετοχής αυτού στη διαγωνιστική διαδικασία, όταν δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών (βλ. και προοίμιο του Κανονισμού 2017/6 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016) (Ελ. Συν. Κλιμάκιο Ζ' Πράξη 234/2018, Ελ. Συν. VI Τμ. 296/2018, Δ.Εφ.Πατρών 7/2018). Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι το υποβληθέν (με την προσφορά μου) Ε.Ε.Ε.Σ. της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (ΙΚΕ) με την επωνυμία «...», στις δυνατότητες της οποίας στηρίζομαι για την εκτέλεση της σύμβασης, δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή

του νόμιμου εκπροσώπου της «...», αλλά ιδιόχειρη υπογραφή αυτού, το γνήσιο της οποίας βεβαιώνεται από Κ.Ε.Π., δεν πλήττει τη νομιμότητα της συμμετοχής μου στη διαγωνιστική διαδικασία, δεδομένου ότι δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα του δηλούντος και το περιεχόμενο των δηλουμένων πληροφοριών. [...]».

11. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή με τις από 15.11.2018 απόψεις της επί της α' Προδικαστικής Προσφυγής αναφέρει ότι: «[...] Σύμφωνα με το πρακτικό της Πενταμελούς Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμών κατά την εξέταση των «δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς» της εν λόγω προσφοράς, διαπιστώθηκε η υποβολή δύο χωριστών Ε.Ε.Ε.Σ., του κ. «...» και του κ. «...», ως δεύτερη οντότητα στην οποία στηρίζεται ο «...», όπως απαιτείται από τη διακήρυξη. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο του Ε.Ε.Ε.Σ. του κ. «...», διαπιστώθηκε ότι αυτό δεν είναι ψηφιακά υπογεγραμμένο, όπως θα έπρεπε σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. (Α1.3) της διακήρυξης και τις δ/ξεις του νόμου. Κατά συνέπεια η εν λόγω Επιτροπή με πλειοψηφία αποφάνθηκε υπέρ της απόρριψης της προσφοράς του συμμετέχοντα. Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έντυπο Σύμβασης θα έπρεπε να υποβληθεί τόσο από τον κ. «...» όσο και από τον κ. «...», στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται, σύμφωνα με την Διακήρυξη, όπως ορίζεται, στο άρθρο 8 Α περίπτωση β – Περιεχόμενο υποφακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής –Τεχνική προσφορά: «Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας συμμετέχει μόνος του στην διαγωνιστική διαδικασία, αλλά στηρίζεται στις ικανότητες μίας ή περισσότερων άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής, πρέπει να μεριμνά ώστε η Αναθέτουσα Αρχή να λαμβάνει δικό του ΕΕΕΣ μαζί με χωριστό ΕΕΕΣ, όπου παρατίθενται οι σχετικές πληροφορίες για κάθε μία από τις οντότητες στις οποίες στηρίζεται» της οποίας η παράθεση στηρίζεται στο άρθρο 78 παρ.1 εδ. 3 του Ν.4412/2016 σε συνδυασμό με το άρθρο 73 παρ.1 τελευταίο εδάφιο του ίδιου Νόμου. Ακόμη, στην περίπτωση δ της προαναφερθείσας Διακήρυξης ορίζεται αναφορικά με την συμπλήρωση και υπογραφή ΕΕΕΣ ότι ισχύει: «Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) πρέπει να είναι ολοκληρωμένο και να υπογράφεται ψηφιακά από το/τα φυσικό/ά πρόσωπο/α, τα οποία είναι μέλη

του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον οικονομικό φορέα, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Η ισχύς του προρρηθέντος προαπαιτούμενου στην Διακήρυξη, όπως προκύπτει από τον Κανονισμό ΕΕ 2017/6 Κατευθυντήρια Οδηγία 15 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ (ΑΔΑ ΩΧΟΓ0ΞΤΒ-ΑΚΗ) ότι «Ένας οικονομικός Φορέας που συμμετέχει μόνος του, αλλά στηρίζεται στις ικανότητες ενός ή περισσότερων άλλων οικονομικών φορέων, οφείλει να υποβάλλει χωριστό/α ΤΕΥΔ διασφαλίζοντας ότι η αναθέτουσα Αρχή θα λάβει δικό του ΤΕΥΔ μαζί με χωριστό/α ΤΕΥΔ όπου θα παρατίθενται οι πληροφορίες για κάθε ένα από τους Οικονομικούς φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται». Όπως επίσης, πρέπει να επισημάνουμε, ότι τυγχάνει εφαρμογής και το ΠΔ 150/200 (ΦΕΚ125 Α/25-6-2001) -Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές σύμφωνα με το οποίο στο άρθρο 2 παρ.1, 3 & 8 ορίζεται: «ως ηλεκτρονική υπογραφή νοούνται δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή σχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας »σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 όπου «υπογράφων είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που κατέχει διάταξη δημιουργίας υπογραφής και ενεργεί είτε στο δικό του όνομα είτε στο όνομα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου ή φορέα σε συνδυασμό με την παρ.8 «διάταξη επαλήθευση υπογραφής», για την οποία πρόκειται για διατεταγμένο υλικό ή λογισμικό που χρησιμοποιείται για την εφαρμογή των δεδομένων επαλήθευσης της υπογραφής. Κατά συνέπεια, η μη τήρηση της δέσμευσης της ψηφιακής υπογραφής του κ. «...», που επιβάλλει η Διακήρυξη, εκτός ότι έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τον Ν. 4412/2016 και την κατευθυντήρια οδηγία 15 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ εμπίπτει και στο προρρηθέν Π.Δ., σύμφωνα με το οποίο δεν μπορεί να γίνει επαλήθευση της υπογραφής του Οικονομικού Φορέα από την Αναθέτουσα Αρχή.».

12. Επειδή, η β' προσφεύγουσα με την Προδικαστική Προσφυγή της στρέφεται κατά της προσβαλλόμενης απόφασης υποστηρίζοντας ότι από το συνδυασμό των άρθρων 9 παρ. 1 και 8 παρ. Β εδάφιο 2 της Διακήρυξης «[...] προκύπτει ξεκάθαρα ότι εάν κάποιος προσφέρων – υποψήφιος ανάδοχος συμμετέχει στον διαγωνισμό για δρομολόγια που θα διεξαχθούν με περισσότερες από μία κατηγορίες οχημάτων π.χ. ταξί, λεωφορεία κλπ, θα πρέπει να επισυνάψει ξεχωριστή προσφορά για κάθε κατηγορία οχήματος. Εάν δεν πράξει αυτό τότε σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να απορριφθεί η προσφορά του. Στον συγκεκριμένο διαγωνισμό η εταιρεία μας κατέθεσε προσφορά με αριθμό στο ΕΣΗΔΗΣ 107954 για τα δρομολόγια με Α/Α 99, Α/Α 110 και Α/Α 114. Από τα δρομολόγια αυτά με Α/Α 99 και Α/Α 110 είναι, βάσει της Διακήρυξης, κατηγορίας Γ, δηλαδή μεμονωμένα δρομολόγια, ενώ το άλλο [το Α/Α 114] ανήκει στην κατηγορίας Δ, δηλαδή στις ομάδες δρομολογίων. Έτσι, βάσει του παραρτήματος Α το δρομολόγιο με Α/Α 99 έχει κωδικό: S18-BA-Λ31, το δρομολόγιο με Α/Α 110 έχει τους κωδικούς: S18-0708-Λ6Α, S18-0708-Λ6Β, S18-0708-Λ6Γ και το δρομολόγιο με Α/Α 114 έχει τους κωδικούς: G18-0701-Λ10, G18-0701-Λ11, G18-0701-Λ12, G18-0701-Λ13, G18-0701-Λ14, G18-0701-Λ15, G18-0701-Λ16, G18-0701-Λ7, G18-0701-Λ8, G18-0701-Λ9. Για τα δρομολόγια – ομάδες δρομολογίων με Α/Α 99, 110 και 114 κατέθεσε προσφορά και η εταιρεία με την επωνυμία «...». Επειδή όμως οι προσφορές μας για τα δύο από τα πιο πάνω δρομολόγια – ομάδες δρομολογίων με Α/Α 110 και 114 ήταν ισότιμες, η Αναθέτουσα Αρχή, δηλαδή η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Γεν. Δ/ση Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας, Δ/ση Οικονομικού ΠΚΜ – Τμήμα Προμηθειών, αποφάσισε με την με αρ. πρωτ. 427273[11123] από 04-10-2018 Απόφασή της, τη διενέργεια κληρώσεως για το μεν Α/Α 110 δρομολόγιο μεταξύ των δύο εταιρειών («...» και της «...») και για το δε Α/Α 114 δρομολόγιο μεταξύ τριών εταιρειών («...», «...» και της «...») για να γίνει η επιλογή του αναδόχου των προαναφερόμενων δρομολογίων. Η κλήρωση αυτή προβλέπεται από το άρθρο 90 παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Η κλήρωση πραγματοποιήθηκε στις 08/10/2018 και ώρα 11:00 στον 3^ο όροφο του κτιρίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Από την κλήρωση αυτή αναδείχθηκε ως ανάδοχος και για τα δύο δρομολόγια η εταιρεία με την

επωνυμία «...», όπως προκύπτει από την απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με αριθμό 2602/30-10-2018. Η δε εταιρεία μας είναι ο επόμενος μειοδότης τόσο για το δρομολόγιο A/A110, όσο και για το δρομολόγιο A/A114, έπειτα από δεύτερη κλήρωση που πραγματοποιήθηκε για την ανάδειξη του δεύτερου μειοδότη. Στο δρομολόγιο με A/A 99 η εταιρεία μας είναι Τρίτη στην κατάταξη μειοδότης. Στις 30/10/2018 ελέγχοντας την Οικονομική Προσφορά της «...» στο διαγωνισμό αυτό, διαπιστώσαμε ότι, ενώ η εταιρεία αυτή έκανε προσφορές για δρομολόγια που ανήκουν σε τέσσερις κατηγορίες και θα διεξαχθούν με τρία διαφορετικά μεταφορικά μέσα, ήτοι ταξί, λεωφορεία και Ε.ΔΟ., υπέβαλε μία και μόνη ενιαία Οικονομική Προσφορά για όλα τα δρομολόγια και όχι μία ξεχωριστή για κάθε κατηγορία οχήματος. Συγκεκριμένα οι προσφορές της για τα δρομολόγια με A/A 9 και 14 αφορούσαν δρομολόγια που διενεργούνται με ταξί, ενώ οι προσφορές της για τα δρομολόγια με A/A 59, 60, 61, 62, 66 και 68 αφορούν δρομολόγια που διενεργούνται με Ε.Δ.Ο. Τέλος, οι προσφορές της για όλα τα υπόλοιπα δρομολόγια, μεταξύ αυτών και για τα A/A 110 και 114 δρομολόγια αφορούν δρομολόγια που διενεργούνται με λεωφορεία. Όμως αυτό το σφάλμα της παραβίασε το άρθρο 8 παρ. Β εδάφιο 2 της Διακήρυξης, κάτι που συνεπάγεται την αυτόματη απόρριψη της οικονομικής προσφοράς της «...», σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1, περ. α της Διακήρυξης. Στο Νόμο 4412/2016 άρθρο 91 παρ. 1 εδ. α αναφέρει: η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά, η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. Αυτό το σφάλμα όμως η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Γεν. Δ/ση Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας, Δ/ση Οικονομικού ΠΚΜ – Τμήμα Προμηθειών δυστυχώς δεν το έλαβε υπόψη της και έτσι ενώ θα έπρεπε να είχε απορρίψει εξ αρχής την προσφορά της «...», την έβαλε στη διαδικασία κλήρωσης με τη δική μας εταιρεία, για να επιλεγεί τελικά εκείνη. Έτσι σήμερα, βάσει της υπ' αριθμ. 2602/30-10-2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Κ.Μ., εμφανίζεται ως ανάδοχος των δρομολογίων με A/A 99, 110 και 114, μια εταιρεία της οποίας η προσφορά θα

έπρεπε να είχε εξαρχής απορριφθεί, αφού δεν πληρούσε τους σαφείς όρους του άρθρου 8 παρ. Β εδάφιο 2 της εν λόγω Διακήρυξης.»

13. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή με τις, από 20.11.2018, απόψεις της επί της β' Προδικαστικής Προσφυγής αναφέρει ότι: «...Ως λόγους απόρριψης της προσφοράς της εταιρείας «...», η προσφεύγουσα εταιρεία επικαλείται σφάλμα κατά τη συμπλήρωση της Οικονομικής της Προσφοράς και συγκεκριμένα στην μη συμπλήρωση ξεχωριστής οικονομικής προσφοράς, κατά το υπόδειγμα (Δ) της Διακήρυξης, για κάθε κατηγορία οχήματος στα οποία υπέβαλε προσφορά, ήτοι: ταξί, Ειδικά Διαμορφωμένα Οχήματα (Ε.Δ.Ο.) & λεωφορεία, κατά τις απαιτήσεις της Διακήρυξης. Στους πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται συγκεντρωτικά τα στοιχεία των δρομολογίων/ομάδων δρομολογίων, όσον αφορά τις Οικονομικές Προσφορές των εταιρειών «...» & «...», στους οποίους αποτυπώνονται ξεχωριστά για την κάθε μία εταιρεία: α) το σύνολο της οικονομικής της προσφοράς, β) το σύνολο των δρομολογίων στα οποία αναδείχθηκαν ως προσωρινοί ανάδοχοι, σύμφωνα με την 2602/2018 απόφαση Οικονομικής Επιτροπής, καθώς και πίνακας των τριών (3) δρομολογίων/ομάδας δρομολογίων στα οποία η εταιρεία «...» αναδείχθηκε ως προσωρινή ανάδοχος και ταυτόχρονα υπέβαλε προσφορά η εταιρεία «...», ήτοι, για τα δρομολόγια εκ του Παραρτήματος Α της διακήρυξης με α/α: 99, 110 & την ομάδα δρομολογίων με α/α 114. [παρατίθενται πίνακες] Σχετικά με τις αιτιάσεις της εταιρείας «...», έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής: Στο άρθρο 8 παρ. Β) - Περιεχόμενα υπό (φακέλου) «Οικονομική Προσφορά» της σχετικής διακήρυξης περιγράφονται τα περιεχόμενα και ο τρόπος υποβολής των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων. Η οικονομική προσφορά, συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στη συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Κατά την υποβολή της ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας της οικονομικής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ, οι συμμετέχοντες καλούνται να συμπληρώσουν μόνο την τιμή μονάδος σε ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.). Οι υπόλοιπες πληροφορίες (π.χ. ποσότητα, συνολική αξία, Φ.Π.Α.) προκύπτουν αυτομάτως

από το σύστημα και εμφανίζονται στην εκτύπωση. Η προαναφερόμενη τιμή μονάδος που καλούνται να συμπληρώσουν οι συμμετέχοντες στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα της οικονομικής προσφοράς του συστήματος, θα είναι η τιμή που θα προκύψει μετά την αφαίρεση του ακέραιου ποσοστού έκπτωσης επί τοις εκατό (%) που θα προσφέρουν, από την τιμή αναφοράς που τίθεται στην παρούσα πρόσκληση (ενδεικτικό προϋπολογισμό Παράρτημα Α στην στήλη με περιγραφή «Κόστος Δρομολογίου σύμφωνα με την 24001/2013 ΚΥΑ χωρίς Φ.Π.Α.». Πέραν της ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας της οικονομικής προσφοράς, η οικονομική προσφορά πρέπει να συνταχθεί και κατά το υπόδειγμα του Παραρτήματος (Δ). Ο προσφέρων, επισυνάπτει ψηφιακά στον (υπό) φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» ψηφιακά υπογεγραμμένο το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, κατά το υπόδειγμα, της Οικονομικής Προσφοράς του Παραρτήματος (Δ), σε μορφή pdf. Στο υπόδειγμα του Παραρτήματος (Δ), σημειώνεται η σειρά προτίμησης των δρομολογίων για τα οποία γίνεται η προσφορά. Οι συμμετέχοντες σε περισσότερες της μιας κατηγορίας οχημάτων (π.χ. ταξί, Ε.Δ.Ο., λεωφορεία) θα πρέπει να επισυνάψουν ξεχωριστή οικονομική προσφορά (Υπόδειγμα παραρτήματος Δ), για κάθε κατηγορία οχήματος. Ο λόγος για τον οποίο ζητείται από τη Διακήρυξη υποβολή Οικονομικής Προσφοράς και κατά το υπόδειγμα (Δ), είναι ποκειμένου να δηλωθεί από τους συμμετέχοντες η σειρά προτίμησης εκτέλεσης των δρομολογίων, καθώς έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν προσφορά για μεγαλύτερο αριθμό δρομολογίων σε σχέση με τον αριθμό των οχημάτων που προσφέρουν. Έτσι προκύπτει η σειρά προτίμησης εκτέλεσης των δρομολογίων, προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιολόγηση τους από την Επιτροπή διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι, στην οικονομική προσφορά του συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ, δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής σειράς προτίμησης εκτέλεσης των δρομολογίων από τους συμμετέχοντες, αφού παράγεται αυτόματα με βάση τον αύξοντα αριθμό του δρομολογίου όπως έχει αποτυπωθεί στη Διακήρυξη. Στην περίπτωση της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «...», το γεγονός ότι δεν κατέθεσε ξεχωριστή οικονομική προσφορά για κάθε κατηγορία οχήματος με τα οποία συμμετείχε στον διαγωνισμό, ήτοι: ταξί, ειδικά διαμορφωμένα οχήματα (Ε.Δ.Ο.) και λεωφορεία, δεν επηρέασε την αξιολόγησή αυτής από την Επιτροπή

διαγωνισμού, αφού δεν τέθηκε θέμα προτίμησης σειράς εκτέλεσης των δρομολογίων, δεδομένου ότι τα προσφερόμενα οχήματα, όπως αποτυπώνονται στην Υπεύθυνη Δήλωση της Τεχνικής Προσφοράς της εταιρείας αφορούν:

2 ΕΔΧ: (ΤΑΧΙ) 5 ΘΕΣΕΩΝ

3 ΕΔΟ: 2 ΚΑΘΗΜΕΝΟΙ ΚΑΙ 2 ΑΜΑΞΙΔΙΑ

2 ΕΔΟ: 2 ΚΑΘΗΜΕΝΟΙ ΚΑΙ 1 ΑΜΑΞΙΔΙΟ

1 ΕΔΟ: 5 ΚΑΘΗΜΕΝΟΙ ΚΑΙ 1 ΑΜΑΞΙΔΙΟ

7 ΜΙΚΡΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ: ΜΕΧΡΙ 13 ΘΕΣΕΙΣ

1 ΜΙΚΡΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ: 17 ΘΕΣΕΩΝ

2 ΜΙΚΡΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ: 21 ΘΕΣΕΩΝ

1 ΜΕΓΑΛΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ: 32 ΘΕΣΕΩΝ

6 ΜΕΓΑΛΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ: 35 ΘΕΣΕΩΝ

7 ΜΕΓΑΛΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ: 50-52 ΘΕΣΕΩΝ

2 ΜΕΓΑΛΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ: 60-62 ΘΕΣΕΩΝ

Επομένως κατά την αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «...» διαπιστώθηκε ότι τα προσφερόμενα οχήματα, καλύπτουν στην περίπτωση των ταξί και των ΕΔΟ και υπερκαλύπτουν στην περίπτωση των λεωφορείων, τις απαιτήσεις οχημάτων, όπως ορίζονται στους πίνακες του Παραρτήματος (Α) της Διακήρυξης και επομένως δεν τέθηκε θέμα σειράς προτίμησης εκτέλεσης αυτών. Συγκεκριμένα κατά τη διακήρυξη, για τα δρομολόγια/ομάδες δρομολογίων που υπέβαλε προσφορά η εταιρεία («...») για την κατηγορία οχημάτων ταξί (δρομολόγια με α/α.9 & 14) απαιτούνται δύο (2) οχήματα, για την κατηγορία ΕΔΟ (δρομολόγια με α/α: 59, 60, 61, 62, 66 & 68 απαιτούνται έξι (6) οχήματα, ενώ για την κατηγορία οχημάτων μικρά και μεγάλα λεωφορεία (δρομολόγια 79, 80, 88, 95, 96, 98, 99, 107, 108, 110 και ομάδες δρομολογίων 114 & 117) υπάρχει απαίτηση για εικοσιτέσσερα (24) οχήματα. Ως εκ τούτου η Επιτροπή διαγωνισμού στο πρακτικό της αποτύπωσε τις προσφερόμενες εκπτώσεις ανά δρομολόγιο, λαμβάνοντας υπόψη τις τιμές, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στις οικονομικές προσφορές των συμμετεχόντων, επιλέγοντας τις χαμηλότερες τιμές.».

14. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 4412/2016 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ): «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων [...]».

15. Επειδή στο άρθρο 36 του Ν. 4412/2016 με θέμα «Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ» αναφέρεται ρητώς ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. 2. Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α' και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22 και 37. Πέραν των ανωτέρω το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να τηρεί τα οριζόμενα: α) στο ν. 3979/2011 (Α' 138) και στην κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία, ιδίως στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301) και β) στο π.δ. 25/2014 (Α' 44)[...]

16. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «[...] 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής

πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/ 767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) [...] ββ) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες. Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους - μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της Απόφασης 2011/130/ΕΕ. Επίσης, θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστεί τεχνικά τους μορφότυπους αυτούς, συμπεριλαμβάνοντας στο σχετικό έγγραφο τις πληροφορίες που

απαιτούνται για την επεξεργασία της υπογραφής [...] 3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β' 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς το χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω. 4. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία οφείλεται σε γεγονότα ανωτέρας βίας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η σχετική δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης και Υποστήριξης του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και, στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει τα της συνέχειας του διαγωνισμού. 5. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 36».

17. Επειδή, στο άρθρο 25 του Κανονισμού 910/2014 ορίζεται ότι: «2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι : «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό

με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι: «1..... 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

18. Επειδή, κατά το άρθρο 2 του ΠΔ 150/2001 (Α' 125) περί προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13), «νοούνται ως: 1. 'ηλεκτρονική υπογραφή': δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας. 2. 'προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή' ή 'ψηφιακή υπογραφή': ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος, γ) δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο, ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων. 3. 'υπογράφων': φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που κατέχει διάταξη δημιουργίας υπογραφής και ενεργεί είτε στο δικό του όνομα είτε στο όνομα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου ή φορέα. 4. 'δεδομένα δημιουργίας υπογραφής':

μονοσήμαντα δεδομένα, όπως κώδικες ή ιδιωτικά κλειδιά κρυπτογραφίας, που χρησιμοποιούνται από τον υπογράφοντα για τη δημιουργία ηλεκτρονικής υπογραφής. 5. 'διάταξη δημιουργίας υπογραφής' ... 6. 'ασφαλής διάταξη δημιουργίας υπογραφής' ... 7. 'δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής': δεδομένα, όπως κώδικες, ή δημόσια κλειδιά κρυπτογραφίας, τα οποία χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της ηλεκτρονικής υπογραφής. 8. 'διάταξη επαλήθευσης υπογραφής' ... 9. 'πιστοποιητικό': ηλεκτρονική βεβαίωση, η οποία συνδέει δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής με ένα άτομο και επιβεβαιώνει την ταυτότητά του. 10. 'αναγνωρισμένο πιστοποιητικό': πιστοποιητικό που πληροί τους όρους του Παραρτήματος Ι και εκδίδεται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης ... 11. 'πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης': φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλος φορέας, που εκδίδει πιστοποιητικά ή παρέχει άλλες υπηρεσίες, συναφείς με τις ηλεκτρονικές υπογραφές. 12. 'προϊόν ηλεκτρονικής υπογραφής' ... 13. 'εθελοντική διαπίστευση' ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 3 ορίζονται τα εξής: «1. Η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο. 2. Η ισχύς της ηλεκτρονικής υπογραφής ή το παραδεκτό της ως αποδεικτικού στοιχείου δεν αποκλείεται από μόνο τον λόγο ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου».

19. Επειδή στο άρθρο 8 της υπουργικής απόφασης 56902/215/19.05.2017 (ΦΕΚ 1924 Β'/02.06.2017) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» προβλέπεται ότι: «1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος κατά περίπτωση, με: • την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». • την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Προκηρυγμένου Διαγωνισμού» του εκάστοτε διαγωνισμού• την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς», ο οποίος

περιλαμβάνει τους (υπό)φακέλους: - «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» - «Οικονομική Προσφορά» - «Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου». 2. [...] 3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας [...]». Περαιτέρω, στο άρθρο 9 ορίζεται ότι: «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β`401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ήστη ΓΓΕΠΚ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω». Τέλος στο άρθρο 15 ορίζεται ότι: «1. Χρόνος και τρόπος υποβολής Προσφορών και Αιτήσεων Συμμετοχής. 1.1. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την προσφορά, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή τους σε διαγωνιστική διαδικασία και μέχρι τη σύναψη της σύμβασης μέσω του Συστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσης. 1.2 Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την προσφορά τους σε ηλεκτρονικό φάκελο μέσα στη προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Τα περιεχόμενα του ανωτέρω φακέλου ορίζονται ως εξής: (α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά»

στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (β) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα.[..] Ο χρήστης-οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: 1.2.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου *Portable Document Format (PDF)* και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. 1.2.1.1 Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (*Apostille*). 1.2.1.2 Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα στοιχεία και δικαιολογητικά προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται αντίγραφα των πρωτοτύπων.[...] 1.2.2. Ο οικονομικός φορέας συντάσσει την τεχνική και οικονομική του προσφορά συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του Συστήματος και επισυνάπτοντας στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς» και στον κατά περίπτωση (υπο)φάκελο όλα τα στοιχεία της προσφοράς του σε μορφή αρχείου *Portable Document*

Format(PDF). Στην συνέχεια, ο οικονομικός φορέας παράγει από το Σύστημα τα ηλεκτρονικά αρχεία (εκτυπώσεις της Τεχνικής Προσφοράς Προμηθευτή και της Οικονομικής Προσφοράς Προμηθευτή σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF)), τα οποία υπογράφονται με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 και επισυνάπτονται στους αντίστοιχους (υπο)φακέλους της προσφοράς από τον οικονομικό φορέα. Κατά την συστημική υποβολή της προσφοράς το Σύστημα πραγματοποιεί αυτοματοποιημένους ελέγχους επιβεβαίωσης της ηλεκτρονικής προσφοράς σε σχέση με τα παραχθέντα ηλεκτρονικά αρχεία (Τεχνική και Οικονομική Προσφορά) και εφόσον οι έλεγχοι αυτοί αποβούν επιτυχείς η προσφορά υποβάλλεται στο Σύστημα. Διαφορετικά, η προσφορά δεν υποβάλλεται και το Σύστημα ενημερώνει τον οικονομικό φορέα με σχετικό μήνυμα σφάλματος στη διεπαφή του χρήστη του οικονομικού φορέα, προκειμένου ο τελευταίος να προβεί στις σχετικές ενέργειες διόρθωσης. 1.2.2.1 Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Συστήματος, ο οικονομικός φορέας επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε διακήρυξης (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά). 1.2.2.2 Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 2. Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν τις αιτήσεις συμμετοχής τους μέσω του Συστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, τα έγγραφα της σύμβασης και την παρούσα, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων της παρ. 1.2.1 του παρόντος άρθρου.[...]».

20. Επειδή, το άρθρο 53 του Ν. 4412/2016 με τίτλο: «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» αναφέρει ρητώς στην παρ. 1 ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών».

21. Επειδή, στο άρθρο 71 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Γενικές αρχές» (άρθρο 56 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) προβλέπεται ότι: «Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 86 έως 89 εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και στα έγγραφα της σύμβασης, λαμβανομένου υπόψη, κατά περίπτωση, του άρθρου 57, β) η προσφορά προέρχεται από προσφέροντα ο οποίος δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή δυνάμει των άρθρων 73 και 74 και πληροί τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 77, και, κατά περίπτωση, τους κανόνες και τα κριτήρια αμεροληψίας που αναφέρονται στο άρθρο 84. ..[.....]».

22. Επειδή, στο άρθρο 91 του Ν. 4412/2016 με τίτλο: «Λόγοι απόρριψης προσφορών» προβλέπεται ρητώς ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

23. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε

εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της

προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

24. Επειδή, στην παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2690/1999 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας», όπως ισχύει, ορίζεται ότι «*Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερόμενου γίνεται, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, βάσει του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 3. [...]*».

25. Επειδή, στο άρθρο 2.3. «Αίτηση – Παροχή Διευκρινίσεων» της Διακήρυξης (σελ. 11), προβλέπεται ότι: «*[...] Παροχή Διευκρινίσεων επί της Διακήρυξης. Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και απαντώνται αντίστοιχα στο δικτυακό τόπο του διαγωνισμού μέσω της Διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr, του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών – διευκρινίσεων υποβάλλονται από εγγεγραμμένους στο σύστημα οικονομικούς φορείς, δηλαδή από εκείνους που διαθέτουν σχετικά διαπιστευτήρια που τους έχουν χορηγηθεί (όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης) και απαραίτητα το ηλεκτρονικό αρχείο με το κείμενο των ερωτημάτων είναι ψηφιακά υπογεγραμμένο. Αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που υποβάλλονται είτε με άλλο τρόπο είτε το ηλεκτρονικό αρχείο που τα συνοδεύει δεν είναι ψηφιακά υπογεγραμμένο, δεν εξετάζονται. Κανένας υποψήφιος δεν μπορεί σε οποιαδήποτε περίπτωση να επικαλεσθεί προφορικές απαντήσεις εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής.*».

26. Επειδή, στο άρθρο 7 «Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών» της Διακήρυξης (σελ. 19) προβλέπεται ότι: «*Οι προσφορές υποβάλλονται από τους*

ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής ήτοι τις 31 Αυγούστου 2018, ημέρα Παρασκευή και ώρα 16:00, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ν.4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ. Π1/2390/2013 (ΦΕΚ 2677/Β – 21.10.13) «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)». Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 6 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης. Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή θα ρυθμίσει τα της συνέχειας της διαδικασίας με σχετική ανακοίνωσή της. Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπίστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α.».

27. Επειδή, στο άρθρο 8 «Περιεχόμενο προσφορών» της Διακήρυξης (σελ. 19) προβλέπεται ότι: «Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (Α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά

περίπτωση απαιτούμενα i) δικαιολογητικά συμμετοχής και ii) η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (B) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα. (A) Περιεχόμενα (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά» (A1) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά συμμετοχής των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: [...] 3. Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) [...] (δ) Υπογράφει ψηφιακά το αρχείο .pdf που εκτύπωσε (ακόμη και αν το έχει υπογράψει ψηφιακά στην ιστοσελίδα). (ε) Υποβάλλει το ψηφιακά υπογεγραμμένο αρχείο του ΕΕΕΣ σε μορφή .pdf στο φάκελο της προσφοράς του με τα δικαιολογητικά συμμετοχής. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν το Ε.Ε.Ε.Σ. για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση.(Άρθρο 93 ν 4412/2016). Επισημαίνονται τα ακόλουθα προκειμένου να αποφευχθούν πλημμέλειες κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ που επισύρουν τον αποκλεισμό του εκάστοτε οικονομικού φορέα από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας: α. [...]. β. Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας συμμετέχει μόνος του στη διαγωνιστική διαδικασία, αλλά στηρίζεται στις ικανότητες μίας ή περισσότερων άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής, πρέπει να μεριμνά ώστε η Αναθέτουσα Αρχή να λαμβάνει το δικό του ΕΕΕΣ μαζί με χωριστό ΕΕΕΣ, όπου παρατίθενται οι σχετικές πληροφορίες για κάθε μία από τις οντότητες στις οποίες στηρίζεται. [...] δ. Αναφορικά με τη συμπλήρωση και υπογραφή του ΕΕΕΣ ισχύουν τα ακόλουθα: 1. Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) πρέπει να είναι ολοκληρωμένο και να υπογράφεται ψηφιακά από το/τα φυσικό/ά πρόσωπο/α, τα οποία είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον οικονομικό φορέα, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (Πρβλ. Κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 & Κατευθυντήρια Οδηγία 15 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.). [...] 2. Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) δεν απαιτείται να φέρει βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των κατά νόμο

υπόχρεων προς υπογραφή του. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι τυχόν ανακριβής ή ψευδής δήλωση επιφέρει τις έννομες συνέπειες της ψευδούς ή ανακριβούς δήλωσης που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία. [...] Β) Περιεχόμενα υπό (φακέλου) «Οικονομική Προσφορά» Η Οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα (προμηθευτή) υποβάλλεται στον (υπό) φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», ως ακολούθως:

- Η οικονομική προσφορά, συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στη συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. Κατά την υποβολή της ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας της οικονομικής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ, οι συμμετέχοντες καλούνται να συμπληρώσουν μόνο την τιμή μονάδος σε ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.). Οι υπόλοιπες πληροφορίες (π.χ. ποσότητα, συνολική αξία, Φ.Π.Α.) προκύπτουν αυτομάτως από το σύστημα και εμφανίζονται στην εκτύπωση. Η προαναφερόμενη τιμή μονάδος που καλούνται να συμπληρώσουν οι συμμετέχοντες στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα της οικονομικής προσφοράς του συστήματος, θα είναι η τιμή που θα προκύψει μετά την αφαίρεση του ακέραιου ποσοστού έκπτωσης επί τοις εκατό (%) που θα προσφέρουν, από την τιμή αναφοράς που τίθεται στην παρούσα πρόσκληση (ενδεικτικό προϋπολογισμό Παράρτημα Α στην στήλη με περιγραφή «Κόστος Δρομολογίου σύμφωνα με την 24001/2013 ΚΥΑ χωρίς Φ.Π.Α. • Πέραν της ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας της οικονομικής προσφοράς, η οικονομική προσφορά πρέπει να συνταχθεί και κατά το υπόδειγμα του Παραρτήματος (Δ). Ο προσφέρων, επισυνάπτει ψηφιακά στον (υπό) φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» ψηφιακά υπογεγραμμένο το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, κατά το υπόδειγμα, της Οικονομικής Προσφοράς του Παραρτήματος (Δ), σε μορφή pdf. Στο υπόδειγμα του Παραρτήματος (Δ), σημειώνεται η σειρά προτίμησης των δρομολογίων για τα οποία γίνεται η

προσφορά. Οι συμμετέχοντες σε περισσότερες της μιας κατηγορίας οχημάτων (π.χ. ταξί, Ε.Δ.Ο., λεωφορεία) θα πρέπει να επισυνάψουν ξεχωριστή οικονομική προσφορά (Υπόδειγμα παραρτήματος Δ), για κάθε κατηγορία οχήματος. Σχετικά με την οικονομική προσφορά επισημαίνονται τα εξής: [...]

• Μειοδότης θα αναδειχτεί εκείνος που θα προσφέρει το υψηλότερο ποσοστό έκπτωσης και κατά συνέπεια την χαμηλότερη τιμή ανά ομάδα/δρομολόγιο, λαμβάνοντας υπ' όψη τη διαθεσιμότητα των προσφερόμενων οχημάτων και τη σειρά προτίμησης. [...]• Τα διαθέσιμα οχήματα μπορούν να χρησιμοποιούνται για περισσότερα του ενός δρομολόγια εφόσον αυτά δεν ανήκουν στην ίδια λειτουργική ζώνη. Η δήλωση του τρόπου εκτέλεσης κατά τα προαναφερόμενα, θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά το στάδιο υποβολής της οικονομικής προσφοράς ως παραπομπή, ώστε να διαπιστώνεται η δυνατότητα αυτή και να εγκρίνεται από την αρμόδια επιτροπή. [...]».

28. Επειδή, στο άρθρο 9 «Λόγοι απόρριψης προσφορών» της Διακήρυξης (σελ. 26), προβλέπεται ότι: «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στα άρθρα: 6. Χρόνος ισχύος προσφορών, 7. Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών, 8. Περιεχόμενο και τρόπος σύνταξης προσφορών φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς & φακέλου οικονομικής προσφοράς, 10. Διενέργεια διαδικασίας - Αξιολόγηση προσφορών. β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών. γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 10.1.3 της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 [...]».

29. Επειδή, στο άρθρο 10.1 «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών» της Διακήρυξης (σελ. 27), προβλέπεται ότι: «10.1.1. Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών [...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016. [...] 10.1.2. Αξιολόγηση προσφορών [...] δ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών με βάση το οριζόμενο με την παρούσα κριτήριο ανάθεσης και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές. [...] 10.1.3 Συμπλήρωση – Αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών. Η συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν.4412/2016 όπου ορίζεται ότι κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα

τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο η διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσωνος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τα παραπάνω, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.».

30. Επειδή, ο συμμετέχων στον υπόψη Διαγωνισμό οικονομικός φορέας «Υιοί Τσακίρη Μιχαήλ και Σια Ο.Ε.» υπέβαλε στις 17.08.2018, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, αίτηση συμπληρωματικών πληροφοριών με το εξής περιεχόμενο: «Παρακαλώ θα ήθελα να μου διευκρινίσετε τα εξής; Στο Άρθρο 8 παρ Α ,Α1 στο εδάφιο 3 υπαπαρ β όπου αναφέρει:« Στην περίπτωση που ένας Οικονομικός Φορέας συμμετέχει μόνος του στη διαγωνιστική διαδικασία, άλλα στηρίζεται στις ικανότητες μιας η περισσότερων άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής, πρέπει να μεριμνά ώστε η αναθέτουσα Αρχή να λαμβάνει το δικό του ΕΕΕΣ μαζί με χωριστό ΕΕΕΣ, όπου παρατίθενται οι σχετικές πληροφορίες για κάθε μια από τις οντότητες στις οποίες στηρίζεται.» 1 Παρακαλώ να μου διευκρινιστεί αν σε περίπτωση που προτίθεμαι να μισθώσω όχημα από άλλον Ιδιοκτήτη αν θα πρέπει να Καταθέσω ΕΕΕΣ που να αφορά αυτόν που μου παραχωρεί το όχημα; 2 στο ΕΕΕΣ στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο μέρος ΑΙ και στα (τυχόν) κριτήρια και κανόνες που καθορίζονται στο μέρος Ή κατωτέρω;» Τι θα πρέπει να απαντήσω (ναι) ή (όχι) σχετικά με την μίσθωση οχήματος από άλλο ιδιοκτήτη; 3 Σε περίπτωση που θα πρέπει να καταθέσω χωριστό ΕΕΕΣ και για άλλο Νομικό η Φυσικό πρόσωπο εκτός του δικού μου, το οποίο δεν διαθέτει ψηφιακή υπογραφή. (Ψηφιακή υπογραφή πρέπει υποχρεωτικά να φέρουν όσοι συμμετέχουν στο διαγωνισμό υποβάλλοντας προσφορά). Πώς θα υπογραφεί το ΕΕΕΣ που αφορά τον παραχωρητή του οχήματος, ο οποίος δεν υποβάλλει προσφορά και απλά παραχωρεί όχημα σε έναν άλλο διαγωνιζόμενο;». Η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 406976(10698)/22.08.2018 έγγραφό της, μέσω κοινοποίησης της απάντησής της στις 22.08.2018 στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, ως εξής: «Στην περίπτωση παραχώρησης οχήματος, δεν απαιτείται από την εν λόγω διακήρυξη: α) υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) και από τους ιδιοκτήτες των οχημάτων, που παραχωρούν τα οχήματά τους, στους υποψήφιους οικονομικούς φορείς της διακήρυξης, και β) αναφορά στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) του υποψήφιου οικονομικού

φορέα, σχετικά με την παραχώρηση οχημάτων και τα στοιχεία των ιδιοκτητών τους.».

31. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού, σε συνδυασμό με τις νόμιμα χορηγηθείσες επί αυτής διευκρινίσεις, αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει με τους κατά νόμο όρους της τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005, 31/2003), όσο και τους συμμετέχοντες σε αυτόν. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ. ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

32. Επειδή, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Δημήτριος Ι. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Σάκκουλας, 2017, σελ. 195-197).

33. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισεως, η οποία βαρύνει την αναθέτουσα αρχή και αποτελεί τη βάση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, συνεπάγεται υποχρέωση διαφάνειας, προκειμένου να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος της τηρήσεως της (βλ. μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 2000, C-324/98, Telaustria και Telefonadress, Συλλογή 2000, σ. I-10745, σκέψη 61, και της 18ης Ιουνίου 2002, C-92/00, Συλλογή 2002, σ. I-5553, σκέψη 45).

34. Επειδή, η εν λόγω αρχή πρέπει να τηρείται, σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας και ιδίως στο στάδιο της επιλογής των υποψηφίων,

ώστε όλοι οι υποβάλλοντες προσφορά να έχουν ίσες ευκαιρίες, όταν διατυπώνουν τους όρους των αιτήσεων τους συμμετοχής ή των προσφορών τους (βλ. απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043).

35. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, δέον η διακήρυξη να ερμηνεύεται με προσήλωση στη λεκτική διατύπωση των απαιτήσεων που η ίδια θέτει (βλ. ΔΕφαΘ 39/2017, ΕΑ ΣΤΕ301/2012, 16,17/2011, 523,348/2010) και να αποκλείεται για λόγους τήρησης σύννομης διαδικασίας και ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων η διασταλτική ερμηνεία αυτής.

36. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 25 και Ψ-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν, αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους, στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 27).

37. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-

538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, UniversaleBau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

38. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού και συνακόλουθα την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

39. Επειδή, με την επιφύλαξη της παρ. 5, οι προβλέψεις του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 εναπόκεινται στην διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής και σε κάθε περίπτωση τελούν υπό την προϋπόθεση, ότι αυτή κρίνει ότι πρόκειται για επουσιώδη παράλειψη ή ήσσονος σημασίας σφάλμα, που δεν επηρεάζει τις

έννομες συνέπειες της εγκυρότητας της προσφοράς και υπό την προϋπόθεση ότι εν τοις πράγμασι δεν θίγεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων με το να καθίσταται οικονομικός φορέας σε ιδιαίτερα ευμενή ή δυσμενή θέση σε σχέση με τους άλλους συμμετέχοντες. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή με βάση τη γραμματική ερμηνεία της παρ. 5 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 έχει δέσμια υποχρέωση να ζητήσει διευκρινίσεις από τον οικονομικό φορέα σε περίπτωση ασάφειας, όταν λόγω της ασάφειας επίκειται ο αποκλεισμός του. Είναι δε θεμιτή η κατόπιν πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής παροχή διευκρινίσεων επί νομίμως υποβληθέντος δικαιολογητικού και σε καμία περίπτωση μη υποβληθέντος.

40. Επειδή, η εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει στην ανωτέρω αρχή να δέχεται οποιαδήποτε διόρθωση παραλείψεων, οι οποίες, κατά τις ρητές διατάξεις των εγγράφων του διαγωνισμού, συνεπάγονται υποχρεωτικώς τον αποκλεισμό του ενδιαφερόμενου προσφέροντος (απόφαση της 10ης Νοεμβρίου του 2016, C-199/15, Ciclat Soc. coop. κατά Consip SpA, Autorità per la Vigilanza sui Contratti Pubblici di lavori, servizi e forniture, σκέψη 30, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκέψη 46).

41. Επειδή, το άρθρο 102 στην παρ. 2 τελευταίο εδάφιο αναφέρει μεταξύ άλλων *«Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης»*. Ως εκ τούτου, θα συνιστούσε παράβαση της κείμενης νομοθεσίας η δύναμη του εν λόγω άρθρου πρόσκληση της προσφεύγουσας για υποβολή εγγράφων, που δεν έχουν υποβληθεί, ως έδει, στα πλαίσια της προσφοράς και μάλιστα εγγράφων ψηφιακά υπογεγραμμένων.

42. Επειδή, με τον Κανονισμό 910/2014 καθορίζονται οι απαιτήσεις ασφάλειας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και το πλαίσιο εποπτείας των παρόχων τους. Κατά τα οριζόμενα στον ως άνω Κανονισμό, η

ψηφιακή υπογραφή εκδίδεται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης, οι οποίοι με τη χορήγησή της εγγυώνται για τα στοιχεία του κατόχου της και επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής. Με τη χρήση της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σκοπός είναι να επιτυγχάνεται η ταυτοποίηση του υπογράφοντος, δηλαδή η σύνδεση της ηλεκτρονικής συναλλαγής με το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει, η εγγύηση της γνησιότητας των ψηφιακών δεδομένων, η δέσμευση του υπογράφοντος ως προς την ηλεκτρονική συναλλαγή, δηλαδή ο υπογράφων να μην μπορεί να αρνηθεί την συμβολή του στην εν λόγω συναλλαγή, και η εξασφάλιση του συνδέσμου της ψηφιακής υπογραφής με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί «κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων».

43. Επειδή, το Ε.Ε.Ε.Σ. πρέπει να φέρει υπογραφή με χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού έγκυρης αρχής πιστοποίησης και των σχετικών υπουργικών αποφάσεων για τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ στη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (σκέψεις 16 - 20). Η ψηφιακή υπογραφή του προσφέροντος οικονομικού φορέα στο Ε.Ε.Ε.Σ. απαιτείται επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς, χωρίς να υφίσταται δυνατότητα αναπλήρωσης αυτής με διαφορετικού είδους υπογραφή, ακόμα και με επικυρωμένο το γνήσιό της (ΔΕφΠατρών Ν7/2018, Κατευθυντήρια Οδηγία 23/2018 ΕΑΑΔΗΣΥ). Η ίδια υποχρέωση ισχύει για όλους τους υπογράφοντες Ε.Ε.Ε.Σ., όπως εν προκειμένω για τρίτους που χορηγούν δάνεια ικανότητα, καθόσον οι συμμετέχοντες φορείς που δανείζουν τις ικανότητές τους βρίσκονται ουσιαστικώς, όσον αφορά στην πραγμάτωση του σκοπού της προκηρυσσόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, στην ίδια θέση με αυτήν του προσφέροντος οικονομικού φορέα, αφού χωρίς τις δικές του ικανότητες δεν θα ήταν δυνατή η συμμετοχή του προσφέροντος φορέα, βαρυνόμενοι, κατ' ακολουθίαν με τις ίδιες υποχρεώσεις (ΔΕφΠατρών Ν7/2018). Ωστόσο, η έλλειψη ψηφιακής υπογραφής επί του Ε.Ε.Ε.Σ., που υποβάλλεται από τους οικονομικούς φορείς, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο διαγωνιζόμενος, δεν πλήττει τη νομιμότητα της συμμετοχής αυτού στην ελεγχόμενη διαγωνιστική διαδικασία, όταν δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για

την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών (Ε.Σ. VI Τμ. 296/2018, Ζ' Κλιμάκιο 234/2018), ιδίως όταν υπάρχει βεβαίωση γνησίου της υπογραφής.

44. Επειδή, έπειτα από επισκόπηση του φακέλου της με αριθμό 109215 Προσφοράς της α' προσφεύγουσας εταιρείας, προκύπτει ότι η εταιρεία «...» θα παραχωρήσει οχήματα στην α' προσφεύγουσα, προκειμένου αυτή να ανταποκριθεί στην υλοποίηση του αντικειμένου του υπόψη Διαγωνισμού, σε περίπτωση που ανακηρυχθεί ανάδοχος. Συνεπώς, κατόπιν της χορηγηθείσας από την Αναθέτουσα Αρχή διευκρίνιση αναφορικά με εταιρείες που παραχωρούν οχήματα σε συμμετέχοντες στον υπόψη Διαγωνισμό οικονομικούς φορείς (σκέψη 30) και λαμβανομένης υπόψη της μειοψηφούσας άποψης της προσβαλλόμενης απόφασης, διαπιστώνεται ότι η εταιρεία «...» δεν αποτελεί τρίτη εταιρεία που δανείζει ικανότητα στην α' προσφεύγουσα εταιρεία, ώστε να υποχρεούται και αυτή σε υποβολή ξεχωριστού Ε.Ε.Ε.Σ., φέρουσα ψηφιακή υπογραφή από τον νόμιμο εκπρόσωπό της. Ως εκ τούτου, η α' προσφεύγουσα εταιρεία προσκόμισε ξεχωριστό Ε.Ε.Ε.Σ. για την εταιρεία «...», θεωρώντας την εκ παραδρομής ως τρίτη εταιρεία, δανείζουσα αυτήν ικανότητα μέσω της παραχώρησης οχημάτων, παρόλο που με την, από 22.08.2018, νομίμως χορηγηθείσα διευκρίνιση της Αναθέτουσας Αρχής, ορίστηκε ρητώς, ότι σε αυτήν την περίπτωση δεν υφίσταται περίπτωση χορήγησης «δάνειας ικανότητας», ούτε υποχρέωση υποβολής ξεχωριστού Ε.Ε.Ε.Σ. Εξ αυτού του λόγου, ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι υφίστατο σφάλμα ή έλλειψη στη συμπλήρωση του Ε.Ε.Ε.Σ. από την εταιρεία «...» - όπως εν προκειμένω έκρινε η Αναθέτουσα Αρχή, ως σφάλμα του Ε.Ε.Ε.Σ., την έλλειψη ψηφιακής υπογραφής του - σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στην απόρριψη της Προσφοράς της α' προσφεύγουσας εταιρείας από τη διαγωνιστική διαδικασία. Έτι περαιτέρω, η Αναθέτουσα Αρχή δεν αμφισβήτησε την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών από την εταιρεία «...» κατ' αποδοχή των σχετικών ισχυρισμών της α' προσφεύγουσας εταιρείας. Σε κάθε δε περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε, πριν την απόρριψη της Προσφοράς της

α' προσφεύγουσας εταιρείας, να την καλέσει για την παροχή διευκρινίσεων (σκέψη 39), προκειμένου να διαπιστώσει, εάν εκ παραδρομής η α' προσφεύγουσα εταιρεία δήλωσε στο Ε.Ε.Ε.Σ. ότι θα στηριχθεί στις ικανότητες μιας άλλης οντότητας, προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής, και συγκεκριμένα της εταιρείας «...», θεωρώντας ως τέτοια περίπτωση την παραχώρηση της χρήσης οχημάτων, παρά τα αντιθέτως ορισθέντα με την από 22.08.2018 διευκρίνιση, και περαιτέρω, εάν ήταν όντως αναγκαία η υποβολή ξεχωριστού Ε.Ε.Ε.Σ. από την εταιρεία «...». Συνεπώς, εσφαλμένως απερρίφθη η Προσφορά της α' προσφεύγουσας εταιρείας και για τον λόγο αυτόν, γίνεται δεκτός ως βάσιμος ο προβαλλόμενος με την Προδικαστική της Προσφυγή λόγος.

45. Επειδή, προκύπτει ρητά και αδιαμφισβήτητα από τη γραμματική διατύπωση των όρων της Διακήρυξης (σκέψεις 27 και 35), ότι οι συμμετέχοντες στον υπόψη Διαγωνισμό οικονομικοί φορείς, πέραν της ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας της οικονομικής προσφοράς, πρέπει να συντάξουν την οικονομική προσφορά τους και κατά το υπόδειγμα του Παραρτήματος (Δ), όπου εκεί σημειώνεται η σειρά προτίμησης των δρομολογίων, για τα οποία γίνεται η προσφορά. Οι συμμετέχοντες δε σε περισσότερες της μιας κατηγορίας οχημάτων (π.χ. ταξί, Ε.Δ.Ο., λεωφορεία) θα πρέπει να επισυνάψουν ξεχωριστή οικονομική προσφορά (Υπόδειγμα παραρτήματος Δ), για κάθε κατηγορία οχήματος. Μειοδότης αναδεικνύεται εκείνος που θα προσφέρει το υψηλότερο ποσοστό έκπτωσης και κατά συνέπεια την χαμηλότερη τιμή ανά ομάδα/δρομολόγιο, λαμβάνοντας υπ' όψη τη διαθεσιμότητα των προσφερόμενων οχημάτων και τη σειρά προτίμησης. Ούτως ειπείν, ο κάθε συμμετέχων οικονομικός φορέας σημειώνει σειρά προτίμησης δρομολογίων ανά κατηγορία οχήματος, με βάση την οποία μπορεί να αναδειχθεί μειοδότης για κάθε δρομολόγιο/ομάδα δρομολογίου. Η παρεμβαίνουσα συμπλήρωσε μόνο ένα ηλεκτρονικό αρχείο «Οικονομικής Προσφοράς» προφανώς για να δηλώσει σειρά προτίμησης στο σύνολο των δρομολογίων, και όχι ανά κατηγορία οχήματος, όπως απαιτούσε ρητά η Διακήρυξη. Παρόλο δε που η Αναθέτουσα Αρχή καταλήγει με τις απόψεις της στο συμπέρασμα ότι: *«[...] κατά την αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της*

εταιρείας «...» διαπιστώθηκε ότι τα προσφερόμενα οχήματα, καλύπτουν στην περίπτωση των ταξί και των ΕΔΟ και υπερκαλύπτουν στην περίπτωση των λεωφορείων, τις απαιτήσεις οχημάτων, όπως ορίζονται στους πίνακες του Παραρτήματος (Α) της Διακήρυξης και επομένως δεν τέθηκε θέμα σειράς προτίμησης εκτέλεσης αυτών», δεν μπορεί να γίνει διασταλτική ερμηνεία των όρων της Διακήρυξης, ούτε να τροποποιηθεί η ήδη κατατεθείσα Προσφορά της παρεμβαίνουσας σε βάρος των λοιπών συμμετεχόντων στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικών φορέων με πρωτοβουλία της Αναθέτουσας Αρχής (σκέψη 34 και 36 - 38). Συνεπώς, γίνεται δεκτός ως βάσιμος ο προβαλλόμενος με την Προδικαστική Προσφυγή της β' προσφεύγουσας εταιρείας λόγος.

46. Επειδή, η εισήγηση γίνεται δεκτή στο σύνολό της.

47. Επειδή, πρέπει να γίνουν δεκτές οι από κοινού εξετασθείσες ως συναφείς Προδικαστικές Προσφυγές και να απορριφθεί η ασκηθείσα Παρέμβαση, η δε προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, κατά το μέρος που προσβλήθηκε με τις κριθείσες Προδικαστικές Προσφυγές.

48. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, τα καταβληθέντα για την άσκηση των Προδικαστικών Προσφυγών παράβολα πρέπει να επιστραφούν στην α' και β' προσφεύγουσα εταιρεία (άρθρα 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και 5 παρ. 5 του Κανονισμού).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται τις ασκηθείσες και κριθείσες ως συναφείς Προδικαστικές Προσφυγές.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 2602/23.10.2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, που εκδόθηκε στο πλαίσιο

Αριθμός απόφασης:1122/2018

του ανοικτού δημόσιου ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάθεση «ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ Μ.Ε ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΤΗ 2018-2019 & 2019-2020» (αρ. πρωτ. 338103(9066)/27.07.2018 Διακήρυξη), κατά το μέρος που αυτή προσβλήθηκε με τις κριθείσες Προδικαστικές Προσφυγές.

Απορρίπτει την Παρέμβαση ως απαραδέκτως ασκηθείσα.

Ορίζει την επιστροφή των καταβληθέντων παραβόλων, ποσού τριών χιλιάδων εξήντα πέντε ευρώ και τριάντα οκτώ λεπτών (€ 3.065,38) για την α' προσφεύγουσα εταιρεία και ποσού τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (€ 4.000,00) για την β' προσφεύγουσα εταιρεία.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 28 Νοεμβρίου 2018 και εκδόθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ